

Az Európai Unió
Tanácsa

Luxembourg, 2024. június 24.
(OR. en)

11296/24

COHOM 137

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2024. június 24.
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	A Tanács következtetései a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatára vonatkozó EU-iránymutatás aktualizálásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatára vonatkozó EU-iránymutatás aktualizálásáról szóló tanácsi következtetések szövegét, amelyet a Tanács a 2024. június 24-én tartott, 4038. ülésén jóváhagyott.

**A Tanács következtetései a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatára vonatkozó
EU-iránymutatás aktualizálásáról**

[az aktualizált változat a mellékletben]

1. Emlékeztetve az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, 2012. évi uniós stratégiai keretre, az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, 2020. évi uniós cselekvési tervre, az EU 2021. évi gyermekjogi stratégiájára, az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkének (3) bekezdésére és az Európai Unió Alapjogi Chartájára, a Tanács újólal megerősíti, hogy a gyermekek jogainak tiszteletben tartása, védelme és érvényesítése az Európai Unió belső és külső politikáinak, illetve fellépésének az egyik kulcsfontosságú célkitűzése.
2. A gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról szóló, 2008. évi EU-iránymutatás, valamint a gyermekjogi stratégiáról szóló, 2022. júniusi tanácsi következtetések alapján az EU különösen aktív szerepet vállal a gyermekek jogainak a konfliktus- vagy válsághelyzetekben való védelme, valamint a gyermekek számára nyújtott védelem, segítség és támogatás terén.
3. A Tanácsot mély aggodalommal tölti el, hogy egyre többször sérülnek a gyermekek jogai a fegyveres konfliktusokhoz kapcsolódóan, amit tovább súlyosbít a konfliktusok terjedése, ideértve Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját, valamint az ukrán gyermekek Oroszország általi jogellenes elhurcolását és áttelepítését, a Szudánban elharapódzó erőszakot, továbbá az eszkalálódó közel-keleti konfliktust, különös tekintettel a Gázában fennálló katasztrofális humanitárius helyzetre, és annak a polgári lakosságra, különösen a gyermekekre gyakorolt aránytalan hatására. A Tanács sajnálattal állapítja meg, hogy az elmúlt évtizedben jelentősen megnőtt a gyermekek elleni súlyos jogsértések száma¹, beleértve a gyilkosságokat és a megcsonkítást, a katonának toborzást, illetve a katonaként vagy más, nem kombattáns szerepben való bevetést, az emberrablásokat, a nemi erőszakot, illetve a szexuális és a nemi alapú erőszak egyéb formáit, az iskolák és kórházak elleni támadásokat, valamint a humanitárius hozzáférés megtagadását.

¹ <https://www.unicef.org/children-under-attack/six-grave-violations-against-children>

4. A világ szinte valamennyi konfliktusövezetében – a Száhel-övezettől, valamint Közép- és Kelet-Afrikától kezdve a Közel-Keletig és Ázsiáig – a gyermekek a konfliktusok által érintett lakosság mintegy felét teszik ki. A gyermekeket aránytalan mértékben sújtják a fegyveres konfliktusok, amelyekben ők elsősorban áldozatként jelennek meg. A Tanács riasztónak tartja, hogy a konfliktusok, a taktikák és a felhasznált fegyverek változó jellege megsokszorozta a polgári lakosságra, különösen a gyermekekre nézve járó kockázatokat, amikor mostanra egyre nyilvánvalóbb, mennyire súlyos, káros és tartós hatást gyakorolnak a jogsértések és visszaélések az áldozatokra. A Tanács ugyanakkor annak is tudatában van, hogy a gyermekek olykor hihetetlenül reziliensek, és ha kellő időben megfelelő támogatást kapnak, képesek regenerálódni és gyarapodva fejlődni a szélsőséges helyzeteket követően. Védelmük, regenerálódásuk és visszailleszkedésük alapvető fontosságú a hosszú távú béke és biztonság, valamint a fenntartható fejlődés szempontjából.
5. A Tanács a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról szóló e felülvizsgált EU-iránymutatás elfogadásával további hozzájárulást kíván nyújtani a gyermekek jogainak tiszteletben tartásához, védelméhez és érvényesítéséhez. Ezen aktualizált iránymutatás figyelembe veszi az EU-n belüli fejleményeket, és teljes mértékben összehangolja az iránymutatást az ENSZ Biztonsági Tanácsa által több egymást követő határozat révén létrehozott kerettel, nevezetesen az abban felsorolt, a gyermekek ellen fegyveres konfliktusok során elkövetett hat súlyos jogsértéssel. Az EU emellett arra is törekszik, hogy fokozza az összhangot és az együttműködést az ENSZ főtitkárának, valamint a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó különleges képviselőnek a megbízásával, amelyben többek között szélesebb körű figyelmet kap a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek jólléte, a humanitárius hozzáférés és a megelőzés.

6. Az EU tovább fogja fokozni azokat az erőfeszítéseit, amelyek a gyermekek elleni erőszak valamennyi formája elleni küzdelemre, a gyermekek védelmére, valamint jogaiknak – köztük fizikai, mentális és pszichoszociális egészségüknek, valamint az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférésüknek – az előmozdítására irányulnak. Az EU együtt fog működni a nemzetközi szervezetekkel és a partnerországokkal annak érdekében, hogy olyan átfogó szakpolitikákat és fellépéseket dolgozzanak ki, amelyek célja az összes gyermek jogai mindennemű hátrányos megkülönböztetés nélküli tiszteletben tartásának, védelmének és érvényesülésének a biztosítása, valamint hogy több lehetőséget teremtsenek a gyermekek számára arra, hogy a társadalom felelős és reziliens tagjai legyenek. Tekintettel a konfliktusok folyamatosan változó jellegére és az elhúzódó humanitárius válságokra, az EU tovább fogja javítani az ilyen válságok humanitárius, fejlesztési és a békét érintő dimenziója terén végzett tevékenységei közötti kapcsolatot, és ehhez szorosabban össze fogja hangolni a konfliktusmegelőzést, a válságkezelést és a humanitárius segítségnyújtást a fejlesztési támogatással, valamint a szükséghelyzetben lévők oktatásába, illetve a szociális védelemben világszerte való beruházásokkal. A konfliktusokban érintett gyermekek védelmének továbbra is az emberi jogok, a béke és a biztonság, a békeépítés, a fejlesztés, valamint a humanitárius programok központi pillérét kell képeznie.
7. Az EU továbbra is biztosítani fogja a gyermek jogairól szóló egyezményben és annak a gyermekek fegyveres konfliktusba történő bevonásáról szóló fakultatív jegyzőkönyvében foglalt kötelezettségek maradéktalan teljesítését, többek között ami a gyermek fogalommeghatározását illeti, amely szerint gyermek az a személy, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be, és elő fogja mozdítani e kötelezettségeknek a nemzeti jogba való átültetését. Emellett az EU elismeri az olyan globális kezdeményezésekben rejlő értéket, mint a párizsi alapelvek és kötelezettségvállalások, a vancouveri alapelvek, a biztonságos iskolákról szóló nyilatkozat és a polgári lakosságnak a robbanófegyverek lakott területeken való bevetéséből fakadó humanitárius következményekkel szembeni védelme megerősítéséről szóló politikai nyilatkozat, és továbbra is ösztönözni fogja az összes államot, hogy e kezdeményezések támogatásának fontolóra vételével tegyenek további lépéseket kötelezettségvállalásaik teljesítésének előmozdítására.

8. Hangsúlyozva, hogy a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek kérdését még nagyobb mértékben érvényesíteni kell az EU külső politikáiban, a Tanács felkéri a döntéshozatalában részt vevő valamennyi szereplőt, az uniós szolgálatokat és ügynökségeket, a polgári és katonai missziókat és műveleteket, a különleges képviselőket és a különmegbízottakat, valamint az egyéb szerveket, hogy kettőzzék meg annak érdekében tett erőfeszítéseiket, hogy biztosítsák ezen iránymutatás hatékony végrehajtását. A Tanács hangsúlyozza, hogy a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek kérdését teljes mértékben be kell építeni az EU közös kül- és biztonságpolitikájába, amely magában foglalja a közös biztonság- és védelempolitikát, beleértve az EU válságkezelési misszióit és műveleteit is. Ennek szellemében a Tanács üdvözli a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek védelmének az EU közös biztonság- és védelempolitikája keretében folytatott missziókba és műveletekbe való integrálására szolgáló ellenőrzőlistát (KBVP-ellenőrzőlista). A Tanács megbízza az érintett munkacsoportokat, hogy a levont tanulságok azonosítása és a bevált gyakorlatok terjesztése céljából rendszeresen vizsgálják felül ezen iránymutatás végrehajtását, és tegyenek arról jelentést.
9. Az EU és tagállamai az eszközeik teljes skáláját fel fogják használni a külső tevékenység valamennyi területén annak érdekében, hogy előtérbe helyezzék és tovább javítsák globális szinten a tudatosság növelését, a fellépést és a hatékony programozást, valamint az együttműködést ezen a területen. A Tanács felkéri továbbá a partnereit valamennyi régióban, beleértve a nemzetközi és a regionális szervezeteket, a civil társadalmi szervezeteket és a magánszereplőket, hogy – a kérdést sürgetőbbként kezelve – egyesített erővel javítsák a konfliktusrendezést, a gyermekekkel szembeni súlyos jogsértések megelőzését és az azokra való reagálást, valamint a nemzetközi humanitárius jog és az emberi jogok nemzetközi joga szerinti gyermekjogok tiszteletben tartását, védelmét és érvényesülését, illetve a nemzetközi humanitárius jog és az emberi jogok nemzetközi joga értelmében a gyermekeket megillető védelmet. Mindenütt, és minden gyermek számára.

MELLÉKLET

2024. ÉVI AKTUALIZÁLT VÁLTOZAT

EU-iránymutatás a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról

1 - BEVEZETÉS

A gyermekek – különösen a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek – helyzete évtizedek óta az Európai Unió egyik prioritását képezi. Az EU és tagállamai döntő szerepet játszottak az ENSZ-ben azzal, hogy jelentős mértékben hozzájárultak a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatára vonatkozó ENSZ-menetrend kidolgozásához, valamint a globális megbízatásának meghatározásához. Az EU – annak érdekében, hogy szakpolitikáját egy olyan gyakorlati eszközben foglalja össze, amely iránymutatással szolgál az e területet érintő fellépéshez – 2003-ban elfogadta a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról szóló első iránymutatását, amelyet ezt követően 2008-ban aktualizált. Tekintettel arra, hogy azóta a globális politika jelentősen átalakult, és az EU-n belül is különböző fejlemények történtek, az EU-iránymutatás további frissítésre szorul ahhoz, hogy egy átfogóbb és holisztikusabb megközelítést követve támogatni tudja az EU folyamatos és hatékony fellépését.

A gyermekek – főként a lányok – különösen sebezhetők a fegyveres konfliktusok során. A fegyveres konfliktusok és azok a helyzetek, amelyekben erőszak alkalmazására kerül sor, hatalmas szenvedést okoznak a gyermekeknek, akik koruk, testi és lelki érettségük, függő helyzetük és jogi státuszuk miatt jobban ki vannak téve azoknak a kockázatoknak, nélkülözésnek, erőszaknak és elhanyagolásnak, amelyeket a konfliktusok dinamikája idéz elő az emberekre nézve. A gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményben (UNCRC) meghatározottak szerint gyermeknek minősül minden, tizennyolcadik életévét be nem töltött személy.

A fegyveres konfliktusok által sújtott országok többségében a gyermekek a lakosság akár felét is kitehetik. Világszerte milliók élnek konfliktus sújtotta övezetekben, vagy menekülnek azokból. Ők tehát aránytalanul nagy mértékben érintettek.

Fegyveres konfliktusokban és a fegyveres erőszak alkalmazásával járó egyéb helyzetekben a gyermekek állami és nem állami szereplők – többek között terrorista szervezetek és szervezett bűnözői csoportok – célpontjaivá válnak, és biztonságukat, illetve védelmüket gyakran veszélyeztetik katonai célokból, bűnözői tevékenységek előmozdítása érdekében, vagy más jogellenes célokból. A gyermekek súlyos erőszakos cselekményeknek és egyéb súlyos jogsértéseknek, illetve visszaéléseknek vannak kitéve: gyilkosságok vagy megcsonkítás áldozataivá válnak, fegyveres csoportok és fegyveres erők toboroznak közülük tagokat, és különböző célokra használják őket, emberrablás áldozatai lesznek, valamint nemi erőszakot követnek el velük szemben, illetve a szexuális erőszak és kizsákmányolás egyéb formáinak teszik ki őket, miközben az iskolákat és kórházakat támadások érik. A háború következtében kialakult fizikai és mentális zavarok milliókat érintenek. Még azok is, akik nem vesznek közvetlenül részt a fegyveres konfliktusokban, olyan, a konfliktusokhoz kapcsolódó egyéb típusú következményekkel szembesülnek, mint az alultápláltság, a menedék hiánya, az oktatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés megszűnése, a hátrányos megkülönböztetés, valamint az erőszak és a tartós pszichológiai trauma. Egyre jellemzőbb, hogy a humanitárius segítségnyújtás megtagadása az éhezés és a betegségek miatt több halálesethez vezet, mint amennyit maga az erőszak közvetlenül okoz. A fegyveres konfliktus közepette a gyermekeknek okozott sérülések nagy része nem közvetlenül a harcokból ered, és a harcok beszüntetésével nem ér véget. Mélyreható és tartós hatást gyakorolnak a globális békére és biztonságra, valamint a fenntartható fejlődésre. A fegyveres konfliktusokban a gyermekeknek és családjuknak okozott maradandó sérülések miatt állandósulnak az erőszakciklusok, a szegénység pedig tartós, nemzedékeken átívelő hatásokkal jár, ami aláássa az egyén és a társadalom rezilienciáját, és akadályozza a békés társadalmak kialakulását.

A konfliktushelyzetekben, illetve konfliktus utáni helyzetekben érintett gyermekek tekintetében továbbá egyre aggasztóbbak többek között a következő kérdések: az éghajlatváltozás egyre súlyosabb hatása a gyermekeket érintő meglévő kockázatokra és sebezhetőségekre; robbanófegyverek válogatás nélküli használata lakott területeken; az iskolák fokozott célba vétele és katonai célokra való felhasználása, megsértve a nemzetközi humanitárius jogot; a fegyveres konfliktusok specifikus hatása a fogyatékkal élő gyermekekre nézve; a gyermekek elleni súlyos jogsértések nemi dimenziója; a szegénység és az egyenlőtlenségek egyre súlyosabb következményei; vándorló, illetve belső menekültként vagy menekültként élő gyermekek; intézményekben élő vagy a családi gondozást nélkülöző gyermekek; gyermekmunka, emberkereskedelem és szexuális rabszolgaság; az olyan új technológiák megjelenése által jelentett kihívások, mint a gyermekek online toborzása, továbbá a fegyverek elterjedése és tiltott kereskedelme, valamint a gyalogsági aknáknak, a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek (ERW) és a rögtönzött robbanószerkezetek (IED) hatása.

Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a nemzeti és a nemzetközi büntető igazságszolgáltatásra, többek között a gyermekek igazságszolgáltatáshoz való jogára. Ahhoz, hogy fel lehessen lépni a gyermekekkel szemben bűncselekményeket elkövető személyek gyakran tapasztalható büntetlensége ellen, és meg lehessen akadályozni a jövőbeli visszaéléseket, továbbá elő lehessen mozdítani az elszámoltathatóságot és a gyermekjogok tiszteletben tartásának kultúráját, döntő fontosságú, hogy a nemzetközi jognak és a nemzetközi humanitárius jognak, az NBB Római Statútumának, valamint a genfi egyezményeknek megfelelően megtörténjen azoknak a személyeknek a felelősségre vonása, akik fegyveres konfliktusok során gyermekek ellen súlyos jogsértéseket követtek el.

Az Európai Unió a tagállamaival együtt elkötelezett amellett, hogy a humanitárius, a fejlesztési, a békét érintő, a biztonsági, valamint a diplomáciai szerepvállalása során a gyermekek védelmét, jóllétét és önrendelkezésük megerősítését prioritásként kezelje, és sajátos szükségleteikkel, illetve sebezhetőségeikkel mindennemű megkülönböztetés nélkül foglalkozzon.

2 - CÉL

Az Európai Unió az emberi jogi szakpolitikai keretében prioritásként kezeli a gyermekek jogainak előmozdítását és védelmét. Nemcsak azért, mert a gyermekek ma is konfliktusok kiszolgáltatott áldozatai, hanem azért is, mert ők alakítják a jövőt. Az EU elismeri az Európai Unió Alapjogi Chartájában, a gyermek jogairól szóló egyezményben és annak fakultatív jegyzőkönyveiben, valamint más nemzetközi emberi jogi eszközökben rögzített természetes jogaikat, valamint a nemzetközi jog keretében számukra biztosított különleges védelmet.

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa hat súlyos jogsértést határozott meg² azok példátlanul súlyos jellege és a gyermekek jóllétére gyakorolt súlyos hatásuk miatt:

- gyermekek meggyilkolása és megcsonkítása;
- gyermekek fegyveres erőkbe és csoportokba való toborzása vagy azok keretében történő bevetése;
- a gyermekekkel szembeni nemi erőszak és egyéb szexuális erőszak,
- gyermekrablás,
- iskolák és kórházak elleni támadások;
- a gyermekek számára biztosítandó humanitárius hozzáférés megtagadása.

² A fogalommeghatározásokat az a kézikönyv tartalmazza, amely a fegyveres konfliktusokban gyermekek ellen elkövetett súlyos jogsértések nyomon követésére és bejelentésére szolgáló mechanizmusra vonatkozó iránymutatásokat kíséri (DPKO, az ENSZ-főtitkár gyermekek és fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó különleges képviselőjének hivatala (OSRSG), UNICEF, 2014.).

Az EU mind a saját területén, mind pedig nemzetközi szinten igyekszik felhívni a figyelmet erre a kritikus fontosságú kérdésre. Elkötelezettek vagyunk amellett, hogy hatékonyan és átfogóan fellépjünk a fegyveres konfliktusok és a fegyveres erőszak alkalmazásával járó egyéb helyzetek által a gyermekekre gyakorolt rövid, közép- és hosszú távú hatásokkal szemben olyan intézkedések révén, amelyekkel megelőzhető a gyermekek jogainak különböző módokon való megsértése, illetve amelyekkel reagálni lehet az ilyen jogsértésekre. Az EU a rendelkezésére álló különféle eszközök felhasználásával és a meglévő kezdeményezésekre építve együtt kíván működni harmadik országokkal és nem állami szereplőkkel is. Ez magában foglalja azt, hogy ösztönözni kell őket a nemzetközi jog, többek között az emberi jogi normák, előírások és eszközök, valamint a nemzetközi menekültjog és humanitárius jog, illetve az ezekhez kapcsolódó normák végrehajtására, tiszteletben tartására és előmozdítására, valamint arra, hogy hozzanak hatékony intézkedéseket a gyermekek fegyveres konfliktusok hatásaival szembeni védelme érdekében, és biztosítsák a gyermekek ellen elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatos elszámoltathatóságot.

Ezen iránymutatás célja, hogy világszerte gyakorlati eszközként szolgáljon az uniós szereplők számára a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatát érintő munkájuk során, ideértve az állami és nem állami szereplők, például terrorista szervezetek és szervezett bűnözői csoportok által elkövetett egyéb fegyveres erőszak eseteit is. Tudatában annak, hogy a különböző szakpolitikák összekapcsolódnak egymással, az EU hangsúlyozza, hogy különböző területeken átívelő, folyamatos és összehangolt erőfeszítésekre van szükség, mely területekbe beletartozik a kül- és biztonságpolitika, a fejlesztési támogatás, a békeépítés és a humanitárius segítségnyújtás. Ez az átfogó megközelítés lehetővé teszi, hogy erőteljesebben tudjunk reagálni azokban a helyzetekben, amikor a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekekről van szó, és ezáltal hozzájárul a hosszú távú béke és biztonság megteremtéséhez, valamint a fenntartható fejlődéshez.

3 - ELVEK

Az Európai Unió a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása, az egyenlőség, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása értékein alapul. A gyermekjogok védelme és előmozdítása az Európai Unió belföldön, illetve külföldön végzett munkájának egyik fő célkitűzését képezi. Ezt a célt az Európai Unió Alapjogi Chartája is rögzíti, amely garantálja a gyermekjogok valamennyi európai intézmény és szerv általi, az uniós jog végrehajtása során történő védelmét. Az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, 2012-ben elfogadott stratégiai keret olyan elveket, célkitűzéseket és prioritásokat határoz meg, amelyek az uniós politika hatékonyságát és következetességét hivatottak javítani, továbbá megállapítja, hogy az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság tiszteletben tartása húzódik meg az EU belső és külső politikáinak valamennyi aspektusa mögött. Az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv meghatározza az ambíciószintet, megállapítja a prioritásokat az EU és tagállamai által e területen harmadik országokkal fenntartott kapcsolatokra vonatkozóan, valamint az EU által elvégzendő konkrét feladatokat irányoz elő. Emellett az EU emberi jogi iránymutatásai – és köztük különösen a gyermekjogok előmozdítására és védelmére vonatkozó uniós iránymutatások – gyakorlati eszközöket és iránymutatást nyújtanak ezen emberi jogi kötelezettségvállalások végrehajtásához. Ezek a politikák az uniós gyermekjogi stratégiával (2021) együtt előmozdítják és védik a gyermekjogokat, és általánosan érvényesítik azokat az Európai Unió belső és külső politikáiban.

A gyermekjogok előmozdítása és védelme

Az EU-nak meg kell erősítenie a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek védelmének biztosítására irányuló munkáját a következő alapelvek mentén:

- **Az emberi jogokon alapuló megközelítés:** A gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel összhangban gyermeknek minősül minden 18 év alatti személy. Az emberi jogok nemzetközi joga minden gyermeket olyan személyként ismer el, aki másoktól függetlenül, saját maga is jogokkal rendelkezik, és aki a nemzetközi jog – többek között a nemzetközi humanitárius jog – alapján különleges védelemben részesül. Bár a gyermekek sok esetben áldozatok, emellett túlélők és önálló szereplők is lehetnek. Nem szabad kizárólag passzív szereplőként tekinteni rájuk, illetve kezelni őket. A gyermekeket tájékoztatni kell a jogaikról. Véleményüket életkoruknak és érettségüknek megfelelően figyelembe kell venni, szükségleteiket pedig ki kell elégíteni.
- **Az élethez, az életben maradáshoz és a fejlődéshez való jog:** A gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel összhangban az EU prioritásként fogja kezelni a fegyveres konfliktusokban érintett valamennyi gyermek holisztikus jóllétét, védelmét és reintegrációját, biztosítva túlélésüket, fejlődésüket és jogaik teljes körű érvényesülését.
- **Megkülönböztetésmentesség és befogadás:** A védelmet és a segítségnyújtást az EU megkülönböztetés nélkül biztosítja, ideértve a megkülönböztetés többszörös és interszekcionális formáit is. A nemzetközi jog és normák szerinti nemzetközi emberi jogi kötelezettségekkel összhangban, valamint a meglévő szakpolitikai és jogalkotási kereteken keresztül különös figyelmet kell fordítani minden kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermek sajátos gondozási és védelmi szükségleteire, beleértve a lányokat, a fogyatékossággal élő gyermekeket, az őslakos gyermekeket és a nemzeti kisebbségekhez tartozó gyermekeket, a kísérő nélküli gyermekeket, a migránsokat, a menekülteket, a menedékkérőket, a belső menekült és a hontalan gyermekeket, valamint a családi gondozástól megfosztott gyermekeket – például az utcagyerekeket vagy az intézményekben élő gyermekeket –, egyetlen gyermeket sem hátrahagyva és a védelemhez méltányos hozzáférést biztosítva.

- **A gyermek mindenek felett álló érdeke:** a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel összhangban a gyermek mindenek felett álló érdeke az elsődleges szempont az uniós intézkedések végrehajtása során. Minden döntés és intézkedés során prioritásként kell kezelni a gyermekek jóllétét, védelmét és biztonságát.
- **Differenciált megközelítés:** Az EU elismeri, hogy a gyermekek más-más szükségletekkel és sebezhetőségekkel rendelkeznek, ezért arra törekszik, hogy beavatkozásait az egyes gyermekek egyedi helyzetéhez igazítsa, holisztikus és fenntartható megoldásokat nyújtva; amint azt az ENSZ-főtitkár gyermekek és fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó különleges képviselője hivatalának „Gender Dimensions of Grave Violations against Children in Armed Conflict” (*A fegyveres konfliktusokban gyermekek ellen elkövetett súlyos jogsértések nemi dimenziói*) című tanulmánya megállapítja, minden gyermeknek szüksége van a védelemre, azonban szükségleteik és sebezhetőségeik a fegyveres konfliktusok összefüggésében változók lehetnek az életkoruktól, érettségüktől, nemüktől, szexuális irányultságuktól és nemi identitásuktól, fogyatékosságuktól, kisebbségi hovatartozásuktól, sajátos körülményeiktől, a konfliktus jellegétől, valamint a konfliktusban érintett felekkel való vélt vagy valós kapcsolatuktól függően.
- **A fegyveres erők vagy fegyveres csoportok tevékenységében érintett gyermekek védelme:** A fegyveres erők vagy csoportok tevékenységében érintett gyermekeket minden esetben elsősorban az emberi jogok nemzetközi joga és a nemzetközi humanitárius jog szerinti hat súlyos jogsértés áldozatának kell tekinteni. A gyermekek nézőpontján alapuló megközelítés, amely a gyermek mindenek felett álló érdekén alapul, és amely a fiúknak és lányoknak a konfliktus során elkövetett hat súlyos jogsértéssel szembeni védelmére összpontosít, központi szerepet játszik a lefegyverzésben, leszerelésben és reintegrációban, valamint az ezekhez kapcsolódó folyamatokban. Ezért az emberi jogok nemzetközi jogával és a nemzetközi humanitárius joggal összhangban, az adott fegyveres csoport minősítésétől függetlenül mindenkor meg kell tervezni és prioritásként kell kezelni a fegyveres erők vagy fegyveres csoportok tevékenységében érintett gyermekek feltétel nélküli és azonnali védelmét, szabadon bocsátását, valamint a családjukba és közösségükbe való be-, illetve visszailleszkedését. Különös figyelmet kell fordítani azokra a kihívásokra, amelyekkel a fegyveres csoportokban született gyermekek, valamint a gyermekként toborzott és felnőttként leszerelt személyek szembesülnek. A súlyos bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, a büntetőjogi felelősség alsó korhatárát már betöltött gyermekeket polgári szereplőknek kell átadni, és az esetükben a fiatalkorúakra vonatkozó igazságszolgáltatás keretei között kell igazságot szolgáltatni. A gyermekeket nem szabad kizárólag a fegyveres csoport tevékenységében való érintettségük alapján őrizetbe venni.

- **Gyermek- és áldozatközpontúság:** A hangsúlyt a gyermek jóllétére és szükségleteire kell helyezni. Ez azt jelenti, hogy amikor csak lehetséges, aktívan be kell vonni a gyermekeket szükségleteik és prioritásaik meghatározásába, és gondoskodni kell arról, hogy meghallgassák őket, ne retraumatizálják őket, és prioritásként kezeljék jóllétüket és biztonságukat. Az EU kiemelt feladatként tekint a gyermekek által fegyveres konfliktus közepette elszenvedett különféle sérelmek kezelésére.
- **Az életkor és a nemi sajátosságok figyelembevétele:** A gyermekek szükségletei és sebezhetőségei a felnövésük során változnak. Az EU tisztában van ezzel, és ennek megfelelően alakítja beavatkozásait. Emellett a lányok és a fiúk gyakran más-más módon élik meg a konfliktusokat, és a nemükre jellemző sebezhetőségekkel rendelkeznek. Az EU figyelembe veszi ezeket az életkor- és nemspecifikus szükségleteket annak biztosítása érdekében, hogy minden gyermek megfelelő védelemben és támogatásban részesüljön.
- **A traumák figyelembe vétele:** A fegyveres konfliktusok súlyos pszichológiai hatást gyakorolhatnak a gyermekekre. Az uniós megközelítés figyelembe veszi ezt, és olyan támogatás nyújtására irányul, amely érzékeny a gyermekek által esetlegesen elszenvedett traumákra – többek között a szexuális és a nemi alapú erőszakra –, valamint a gyermekek aziránti szükségleteire, hogy a gyógyulást és a felépülést előmozdító, a mentális egészséggel kapcsolatos, illetve pszichoszociális támogatási szolgáltatásokat vegyenek igénybe.
- **Elszámoltathatóság, az igazságszolgáltatáshoz való jog és a fiatalkorúakra vonatkozó igazságszolgáltatás:** Az EU támogatja a gyermekek ellen elkövetett bűncselekmények és jogsértések gyermekekre összpontosító nyomon követését, nyomozását és büntetőeljárás alá vonását. Az elkövetőket felelősségre kell vonni. Alapvető fontosságú, hogy a joggal összeütközésbe kerülő és szabadságától megfosztott valamennyi gyermek sorsáról gyermekbarát igazságszolgáltatási rendszer döntsön, valamint hogy ezek a gyermekek költségmentességben részesülhessenek és átmeneti igazságszolgáltatásra irányuló kezdeményezésekben vehessenek részt.

- **A gyermekek és a fiatalok részvétele és önrendelkezésük elősegítése:** Az EU előmozdítja, támogatja és biztosítja a gyermekeknek és a fiataloknak az őket érintő, bármely szinten meghozott döntésekbe való érdemi bevonását és az e döntésekben való aktív részvételét, többek között a konfliktushelyzeteket illetően is, különösen az EU külső tevékenységére vonatkozó ifjúsági cselekvési terv révén.
- **A „ne árts” elv, valamint a gyermekek védelmére vonatkozó konfliktusérzékeny megközelítések:** Az EU arra törekszik, hogy minden szakpolitika és intézkedés szisztematikusan megelőzze az érintett tevékenységek vagy személyzet által a gyermekekre és jogaikra gyakorolt esetleges káros hatásokat, és ne súlyosbítsa a konfliktusok dinamikáját.

Nemzetközi együttműködés

Munkája során az EU-t az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi és regionális normák és standardok, valamint a humanitárius jog vezérli, beleértve az I. mellékletben foglaltakat is. Az EU aktívan együttműködik az érintett szereplőkkel, és támogatja a munkájukat, különös tekintettel az alábbiakra:

- az ENSZ főtitkára
- a főtitkár gyermekek és fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó különleges képviselője és annak hivatala

- a főtítkárnak a gyermekek elleni erőszak kérdésével foglalkozó különleges képviselője és annak hivatala
- az ENSZ nyomon követéssel és jelentéstétellel foglalkozó országspecifikus munkacsoportja (CTFMR) vagy annak megfelelője az aggodalomra okot adó helyzetű országokban
- az ENSZ szervei, hivatalai és szervezeti egységei, például: UNICEF, DPO, DPPA, DCO, UN Women, UNODC, UNFPA, OHCHR, UNHCR, UNDP, ILO, OCHA, UNESCO és WHO (központi és regionális/helyi szinten)
- az ENSZ Biztonsági Tanácsának a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó munkacsoportja
- A fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek barátainak (Group of Friends of CAAC) regionális/helyi csoportja vagy a hasonló gondolkodású partnerek ezzel egyenértékű ad hoc csoportosulásai
- a Gyermekjogi Bizottság
- az Emberi Jogi Tanács
- az ENSZ-közgyűlés Szociális, Humanitárius és Kulturális Bizottsága (Harmadik Bizottság)
- a Nemzetközi Büntetőbíróság, valamint adott esetben a különleges nemzetközi törvényszékek
- az ENSZ különleges eljárásai és az ENSZ által megbízott vizsgálati szervek
- az ENSZ lefegyverzéssel, leszereléssel és reintegrációval foglalkozó ügynökségek közötti munkacsoportja és más hasonló fórumok
- a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága (ICRC)
- az Európa Tanács
- az Afrikai Unió és más regionális szervezetek
- az EBESZ/az ODIHR

- helyi és nemzetközi nem kormányzati szervezetek, beleértve a gyermekek által vezetett szervezeteket, emberijog-védők és kiskorú gyermekjogi jogvédők, valamint közösségi alapú szervezetek és hálózatok
- egyéb érintett szereplők

Az EU kezdeményező módon hozzájárul e szervezetek munkájához és együtt dolgozik velük annak érdekében, hogy a gyermekjogok meglévő nemzetközi biztosítékait megerősítsék és hatékonyan alkalmazzák.

4 - A GYERMEKEK FEGYVERES KONFLIKTUSOKBAN VALÓ ÉRINTETTSÉGÉBŐL FAKADÓ KIHÍVÁSOK KEZELÉSE

Az elmúlt két évtizedben drámai változás következett be a hadviselésben; az olyan taktikák, mint a válogatás nélküli és aránytalan légi bombázások, tüzérségi támadások és dróntámadások, a segélyszállítmányok polgári személyekhez való eljuttatásának megakadályozását célzó ostrom és blokád, a fel nem robbant robbanóanyagoknak a polgári területeken való tartós jelenléte, valamint a polgári területek elaknásítása, súlyos veszélynek teszik ki a gyermekeket, sok esetben a halálukat okozva vagy megcsonkítva őket.

Az iskolák, kórházak és más kritikus polgári infrastruktúrák, például a víz- és energiarendszerek megcélzása egyre nagyobb kockázatot jelent a gyermekek túlélésére és fejlődésére nézve. Egyes esetekben a fegyveres csoportok vagy erők tevékenyen akadályozzák a lányok oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz való hozzájutását, gátolva ezzel az e létfontosságú szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A konfliktusövezetekre jellemző általános bizonytalanság még abban az esetben is visszatartja a gyermekeket, a tanárokat és az egészségügyi személyzetet attól, hogy jelen legyenek az iskolákban vagy orvosi segítséget nyújtsanak, ha az iskolákat vagy egészségügyi létesítményeket nem veszik közvetlenül célba.

A gyermekrablások száma meredeken nőtt azokban a konfliktusövezetekben, amelyek szerepelnek a fegyveres konfliktus sújtotta gyermekekkel kapcsolatos napirenden; a gyermekrablások például a következőkre irányulhatnak: közösségek terrorizálása, meghatározott csoportok, különösen a lányok célba vétele és az oktatáshoz való hozzáférésük ellehetetlenítése, a gyermekek ellenségeskedésekben való részvételre kényszerítése, emberkereskedelem, szexuális rabszolgaság, illetve egyéb kizsákmányolás. Az elrabolt gyermekek még szabadon engedésük vagy a fogvatartóiktól való elmenekülésük esetén is jelentős nehézségekkel és megbélyegzéssel szembesülnek, ami kihat a közösségükbe való visszailleszkedésükre és rehabilitációjukra.

A szexuális erőszak egyre inkább a jellemzőjévé vált a konfliktusoknak, és azt sok esetben a jogállamiság hiánya jellemezte helyzetben követik el lányok és fiúk ellen. A szexuális erőszak és kizsákmányolás áldozatává vált gyermekek hosszú távú pszichés traumát és egészségügyi következményeket szenvednek, beleértve az olyan fertőzéseket, mint a HIV/AIDS, valamint a korai terhességet. A lányokat különösen veszélyeztetik az olyan káros nemi normák és gyakorlatok, mint a női nemi szervek megcsonkítása, a lánysecsemők meggyilkolása, a gyermek-, a korai és a kényszerházasság, valamint a nemi sztereotípiáknak való meg nem felelés miatti megbélyegzés, továbbá a diszkriminatív társadalmi normák és a hátrányos megkülönböztetés.

A gyermekek védelmének egyik fő akadálya továbbra is a humanitárius hozzáférés megtagadása, beleértve a humanitárius dolgozók elleni szándékos támadásokat is. Az alapvető humanitárius segítségnyújtás hiánya súlyos alultápláltságot és a növekedésben való visszamaradást okozhat, valamint az oktatáshoz és az alapvető orvosi ellátáshoz való hozzáférés hiányát eredményezheti, ami hosszú távú fejlődési következményekkel jár a gyermekek számára. Alapvető fontosságú a konfliktusban érintett felekkel való kapcsolattartás a hozzáférés lehetővé tétele érdekében, a jogsértésekért való elszámoltathatóság biztosítása mellett. Továbbra is problémát jelent a gyermekek fegyveres csoportok általi, harci vagy támogató szerepben való felhasználása.

A 18 év alatti gyermekek fegyveres erők és fegyveres csoportok általi kényszertoborzása, valamint ellenségeskedésekben való bevetése jogellenes, és a gyermekmunka egyik legsúlyosabb formáját képezi. Ezen túlmenően a 15 év alatti gyermekek toborzása háborús bűncselekménynek minősül. Embertelen terhet ró az érintett gyermekekre és hosszú távú káros hatásokat gyakorol rájuk, miközben továbbra is elsősorban áldozatok maradnak, és ráadásul gyakran megbélyegzéssel és elutasítással szembesülnek. Ha a fegyveres csoportok tevékenységében érintett gyermekeket – akár azért, mert nemzetbiztonsági fenyegetésként tekintenek rájuk, akár azért, mert állítólag ellenségeskedésekben vettek részt – letartóztatják és fogva tartják, az még inkább viktimizálja őket.

Az emberi jogok nemzetközi jogával és a nemzetközi humanitárius joggal összhangban, a fegyveres csoport esetleges minősítésétől függetlenül prioritásként kell kezelni az ilyen gyermekek feltétel nélküli és azonnali védelmét, szabadon bocsátását, valamint a családjukba és közösségükbe való be-, illetve visszailleszkedését. Amennyiben vannak olyan, a büntetőjogi felelősség alsó korhatárát már betöltött gyermekek, akiket súlyos bűncselekmény elkövetésével gyanúsítanak, polgári szereplőknek kell átadni őket, és az esetükben a gyermekekre vonatkozó igazságszolgáltatási rendszer – ha van ilyen – keretében kell igazságot szolgáltatni.

Az EU támogatni fogja az ENSZ és a konfliktusban részt vevő felek közötti olyan cselekvési tervek megtárgyalását, elfogadását és végrehajtását, amelyek célja a gyermekek elleni hat súlyos jogsértés megszüntetése és megelőzése, valamint a konfliktusban részt vevő felek által készített átadási jegyzőkönyvek alkalmazását, amelyek révén a fegyveres csoportok tevékenységében állítólagosan érintett gyermekek gyorsan átadásra kerülhetnek a polgári gyermekvédelmi szereplőknek a visszailleszkedés biztosítása céljából.

Az eredményes fellépést befolyásoló kihívások

Jelentős akadályok gátolják az EU és a konfliktusövezetekben tevékenykedő egyéb szereplők által a gyermekeknek nyújtott hatékony humanitárius, fejlesztési és védelmi támogatást. E kihívások közé tartozik a modern konfliktusok összetett és folyamatosan változó jellege, az érintett területekhez és lakossághoz való hozzáférés – folyamatos erőszak vagy megszorító adminisztratív akadályok miatti – korlátozott volta, valamint az, hogy a helyi szereplők nem rendelkeznek elegendő kapacitással a gyermekek szükségleteinek megfelelő kielégítéséhez.

A fegyveres konfliktusokban érintett gyermekekkel szembeni jogsértések elleni hatékony fellépést megnehezíti az adathiány és a korai előrejelző mutatók elégtelen volta, ami gátolja a súlyos jogsértések megelőzésére irányuló erőfeszítéseket. Az erőforrások szűkössége és a több forrásból származó finanszírozás koordinálásának nehézsége szintén hátráltatja az eredményes fellépést.

Emellett a gyenge jogi keretek és a gyermekek elleni bűncselekményekkel kapcsolatos elszámoltathatóság hiánya megteremti a büntetlenség légkörét, amelyben a jogsértések büntetlenül maradnak. A konfliktusok hosszú távú társadalmi-gazdasági hatásai, a szegénység, a gyermekek – különösen a lányok – oktatási lehetőségeinek hiánya, az egészségügyi szolgáltatások (többek között a mentális egészséggel kapcsolatos és a pszichoszociális támogatás) céljára rendelkezésre álló erőforrások korlátozottsága, valamint a káros kulturális normák és gyakorlatok fennmaradása mind jelentős akadályt képeznek a kiújulás elkerülése, a tartós béke megteremtése és a gyermekek védelme szempontjából.

Az eredményes uniós fellépés lehetőségei

A fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek védelmére irányuló erőfeszítéseinek megerősítése érdekében az EU **erősebb partnerségeket fog kiépíteni**, és elő fogja mozdítani a következőket:

- **A megelőzés támogatása:** Jobban be kell fektetni a fegyveres konfliktusok és a gyermekjogi jogsértések – különösen a gyermekek elleni hat súlyos jogsértés – megelőzésébe. A korai előrejelző rendszerek bevezetése, valamint a kockázati mutatók és az adathiányok kezelése elősegítheti a gyermekeket fenyegető potenciális veszélyeknek még a jogsértések bekövetkezése előtti azonosítását, lehetővé téve a megelőző intézkedések meghozatalát. A hatékony és időben történő megelőző intézkedések megtervezéséhez elengedhetetlen a rendszeres konfliktuselemzés, valamint a gyermekek jogaira és szükségleteire vonatkozó rendszeres értékelések végzése. A minőségi, konfliktusérzékeny, kockázatokon alapuló, az életkort és a nemi szempontokat figyelembe vevő, inkluzív oktatásba való beruházás elősegítheti a konfliktusok kiújulásának megelőzését, valamint csökkentheti a gyermekek bántalmazásának és kizsákmányolásának kockázatát.

- **A humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti kapcsolaton alapuló megközelítés megerősítése:** Az EU elkötelezi magát annak biztosítása mellett, hogy a humanitárius, fejlesztési és békeépítési szükségletek kezelése koordinált módon történjen az elhúzódó és a megjósolható válságok kezelése érdekében, mind az azonnali szükségletekre, mind a hosszú távú megoldásokra kiterjedően. A konfliktusok előtt, során és után a gyermekek számára védelmet nyújtó és őket tartósan támogató környezet kialakításának támogatásához tartós és megfelelő finanszírozásra van szükség a beavatkozások léptékének növelése és a hosszú távú gyermekvédelmi programok fenntartása érdekében, beleértve a szociális védelemre, az oktatásra, a lakhatásra, a pszichoszociális támogatásra, az egészségügyi ellátásra és a gyermekek sokféle szükségleteihez igazodó védelmi szolgáltatásokra irányuló forrásallokációt. Alapvető fontosságú az ENSZ helyszíni nyomunkövetési és jelentéstételi mechanizmusai működésének támogatása, beleértve a megfelelő pénzügyi források biztosítását is.
- **Beruházás az integrált gyermekvédelmi rendszerekbe:** Az EU-nak támogatnia kell az életkorral kapcsolatos és a nemi szempontokat figyelembe vevő, a fogyatékosság szempontjából inkluzív, közösségi alapú integrált szociális és gyermekvédelmi rendszereknek az instabil és konfliktus sújtotta országokban való kialakítását annak érdekében, hogy a gyermekjogi jogsértések tekintetében elősegítse a megelőzést, a kárenyhítést, a felépülést és a reagálást, valamint a gyermekeknek nyújtott ellátás folyamatosságának holisztikus és több érdekelt felet bevonó módon történő biztosítását, beleértve a reintegrációt, a rehabilitációt, az oktatási lehetőségeket – ezen belül a szakképzést és a műszaki képzést is –, a gyermekvédelmi szolgáltatásokat, adott esetben a családegyesítést, a megfelelő egészségügyi ellátást – beleértve a szexuális és a reprodukcióval kapcsolatos egészségügyi ellátást –, a mentális egészséggel kapcsolatos és a pszichoszociális támogatási szolgáltatásokat, valamint az egyéb kritikus szempontokat.

- **Lefegyverzés, leszerelés és reintegráció, valamint a biztonsági ágazat reformját és az igazságszolgáltatást támogató programok:** A gyermekvédelmi szempontok beépítése a lefegyverzési, leszerelési és reintegrációs programokba vagy más kapcsolódó programokba, a biztonsági ágazat reformjába, a terrorizmus elleni küzdelemre irányuló erőfeszítésekbe és a szervezett bűnözői hálózatok elleni küzdelmet célzó programokba, valamint a gyermekbarát igazságszolgáltatással kapcsolatos programokba (amelyek az igazságszolgáltatáshoz való gyermekbarát hozzáférést, ingyenes jogi segítségnyújtást és hatékony jogorvoslatot biztosítanak), továbbá a testre szabott, gyermekközpontú reintegrációs kezdeményezések támogatása. A visszailleszkedésnek mint a tágabb gyermekvédelmi rendszer elemének a támogatása, valamint a fenntartható fejlődési céloknak és a hozzájuk kapcsolódó elveknek a figyelembevétele inkluzívabb, átfogóbb és hosszú távú fellépést tesz lehetővé.
- **Helyszíni együttműködés és érdekérvényesítés:** Az EU-nak elő kell mozdítania a szorosabb együttműködést az ENSZ szervezeteivel és ügynökségeivel, a konfliktus sújtotta országok nemzeti kormányaival és helyi hatóságaival, a nemzetközi és nemzeti nem kormányzati szervezetekkel, valamint a helyszínen közvetlenül a gyermekekkel foglalkozó helyi civil társadalmi szervezetekkel (többek között a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek barátainak csoportjával). A gyermekvédelmi célkitűzésekről és elvekről a nemzetközi partnerekkel, a nemzeti kormányokkal, a konfliktusban részt vevő felekkel és a helyi szervezetekkel folytatott rendszeres párbeszédre építve tovább kell erősíteni az ENSZ Biztonsági Tanácsa általi megbízáson alapuló nyomonkövetési és jelentéstételi mechanizmussal, valamint az ENSZ nyomon követéssel és jelentéstétellel foglalkozó országspecifikus munkacsoportjaival (CTFMR) és az azokkal egyenértékű munkacsoportokkal való szoros együttműködést és a nekik nyújtott támogatást.
- **Képzés és támogatás:** Alapvető fontosságú, hogy a gyermekvédelemmel foglalkozó valamennyi szereplő esetében beruházások történjenek a kapacitásépítésbe. A képzés és a támogatás nyújtása minden szinten javítani fogja a szabályozási és szakpolitikai kereteket, programokat és beavatkozásokat azáltal, hogy a felelősöket – a kötelezetteket és a jogosultakat egyaránt – felvértezi azokkal a készségekkel és erőforrásokkal, amelyek a gyermekek sajátos szükségleteinek nemzeti és helyi szinten való hatékony kielégítéséhez szükségesek. Megerősített és rendszeres képzést kell nyújtani az uniós és egyéb alkalmazottak, különösen a gyermekekkel közvetlen kapcsolatban álló, illetve a gyermekeket érintő döntéshozatalban részt vevő személyzet számára.

- **A helyi megoldások támogatása:** A békét és a védelmet célzó, gyermekek által irányított, illetve közösségi kezdeményezések elismerése és támogatása elősegíti a helyi szereplők általi érdekérvényesítést, és kulturális szempontból megfelelő megoldásokat tesz lehetővé.
- **A gyermekek részvétele:** biztosítani kell, hogy a gyermekek – a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel összhangban – aktív, egyenlő, érdemi és hatékony módon részt vehessenek az őket érintő döntéshozatalban, különösen a visszailleszkedési programok kialakításában. Az EU törekedni fog továbbá arra, hogy igénybe vegye a nemzetközi partnerségekért felelős biztos és a Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága (DG INTPA) részére tanácsadást nyújtó Ifjúsági Véleményező Testületet, valamint a 2022–2027-es időszakra szóló, az EU külső tevékenységére vonatkozó ifjúsági cselekvési terv keretében létrehozott, az uniós küldöttségek számára tanácsadást nyújtó ifjúsági tanácsadó struktúrákat.

Ezen átfogó célkitűzések megvalósításával az EU jelentősen fokozni tudja a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek védelmére irányuló tevékenységeit. Egy együttműködésen alapuló és holisztikus megközelítés, amelynek keretében beruháznak a helyi kapacitásokba és prioritásként kezelik a megelőzési intézkedéseket és az átfogó segítségnyújtást, hozzájárulhat a háború sújtotta gyermekek biztonságosabb és szebb jövőjének biztosításához.

5 - VÉGREHAJTÁS ÉS OPERATÍV ESZKÖZÖK

A) Az uniós fellépés eszközei

Az Uniónak számos eszköz a rendelkezésére áll ahhoz, hogy a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekekkel kapcsolatos kérdéseket a meglévő kezdeményezésekre építve kezelje:

- **Politikai párbeszéd:** A harmadik országokkal folytatott politikai párbeszéd emberi jogi aspektusai magukban foglalják a gyermekek jóllétét és jogait a konfliktust megelőző, konfliktus alatti és konfliktus utáni helyzetekben.
- **Az EU különleges képviselői (EUKK):** Az EU emberi jogi különleges képviselője fontos érdekérvényesítő szerepet tölt be a gyermekjogi normák világszerte való betartása tekintetében. Az EU földrajzi területi megbízatással rendelkező különleges képviselőinek egyedi intézkedéseket kell hozniuk, valamint kapcsolattartást kell biztosítaniuk a megbízatásuk keretében kiemelten kezelendő országokban zajló fegyveres konfliktusokban érintett gyermekekkel kapcsolatos kérdések kapcsán is. A tanácsi munkacsoportok számára tartott tájékoztatóikban szintén ki kell térniük a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek kérdésére. A fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek kérdését a kiemelten kezelt országokban működő különleges képviselők megbízatásába annak megújítása alkalmával fel kell venni.

- **Demarsok és nyilvános nyilatkozatok:** Az EU arra fogja ösztönözni az érintett harmadik országokat, hogy hozzanak hatékony intézkedéseket annak érdekében, hogy a gyermekek védelemben részesüljenek a fegyveres konfliktusok és a súlyos jogsértések hatásaival szemben, valamint hogy véget vessenek a büntetlenségnek. Emlékeztetve arra a fontos szerepre, amelyet az EU és tagállamai tölthetnek be azáltal, hogy támogatják a konfliktusban érintett valamennyi olyan féllel folytatott párbeszédet, amelyre képesek lehetnek befolyást gyakorolni a gyermekekkel szembeni súlyos jogsértések megszüntetése és megelőzése céljával. Az EU által folytatott kapcsolattartásban alapul kell venni az ENSZ-főtitkár fegyveres konfliktusokban érintett gyermekekről szóló éves jelentésében és országspecifikus jelentéseiben, valamint az ENSZ Biztonsági Tanácsának a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó munkacsoportja azokat kísérő következtetéseiben nyújtott iránymutatásokat. Az EU különleges képviselőinek és misszióvezetőinek továbbra is feladata lesz, hogy adott esetben a nem állami szereplőkkel közösen kezeljék a kérdést. Adott esetben az EU a pozitív fejleményekre is reagálni fog. Az EU továbbra is ki fog állni a nemzetközi emberi jogi egyezmények egyetemes megerősítése mellett, különös tekintettel a Gyermekjogi egyezményre és annak a gyermekek fegyveres konfliktusba történő bevonásáról szóló fakultatív jegyzőkönyvére, valamint a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek a gyermekmunka legrosszabb formáiról szóló 182. sz. egyezményére. Az EU továbbra is arra fog ösztönözni minden államot, hogy tegyenek előrelépést kötelezettségvállalásaik teljesítésében azáltal, hogy megfontolják a konfliktusokban érintett gyermekek védelmét célzó nemzetközi eszközök és kötelezettségvállalások – többek között a párizsi alapelvek és kötelezettségvállalások, a vancouveri alapelvek, a biztonságos iskolákról szóló nyilatkozat, valamint a polgári lakosságnak a robbanófegyverek lakott területeken való bevetéséből fakadó humanitárius következményekkel szembeni védelme megerősítéséről szóló politikai nyilatkozat – jóváhagyását. Az EU minden államot arra fog ösztönözni, hogy erősítsék meg a Római Statútumot, valamint működjenek együtt a Nemzetközi Büntetőbírósággal és más nemzetközi és regionális igazságszolgáltatási fórumokkal és elszámoltathatósági mechanizmusokkal, többek között az elfogatóparancsok végrehajtása terén.
- **Többoldalú együttműködés:** Az EU a fegyveres konfliktusban érintett gyermekekkel kapcsolatos projektek finanszírozása, valamint humanitárius segítségnyújtás és fejlesztési együttműködés formájában vesz részt az együttműködésben. Az EU fel fogja térképezni a támogatás kiterjesztésének lehetőségeit, figyelembe véve a humanitárius, a fejlesztési és a békeépítési szükségletek közötti összefüggéseket.

- **Kétoldalú együttműködés:** Az EU elkötelezett a gyermekek jogainak védelmét és előmozdítását célzó programok támogatása és finanszírozása mellett, egyrészt a harmadik országokkal folytatott kétoldalú együttműködés révén, másrészt pedig regionális szinten, a nemzetközi partnerségek és a humanitárius segítségnyújtás tágabb keretei között. A tagállamok a kétoldalú együttműködési projektjeikben is érvényesíteni fogják ezeket a prioritásokat.
- **A nemzetközi, nemzeti és helyi nem kormányzati szektor támogatása:** Az EU továbbra is támogatja azokat a nem kormányzati és civil társadalmi szervezeteket, amelyek a fegyveres konfliktusok és egyéb erőszakos cselekmények kontextusában részt vesznek a gyermekek, illetve jogaik védelmében. Ennek ki kell terjednie az intézményfejlesztésre és a gyermekvédelmi kezdeményezések megerősítésére, ideértve a gyermekbarát igazságszolgáltatási rendszereket, a fiatalkorúakra vonatkozó igazságszolgáltatást, a jogalkotási reformokat, a helyi rendőrség és fegyveres erők, valamint a büntetés-végrehajtási és igazságügyi tisztviselők képzését és tanácsadással való támogatását, valamint a helyi gyermekjogi nem kormányzati szervezetek kapacitásainak megerősítését; továbbá magában kell foglalnia a gyermekeket figyelembe vevő lefegyverzést, leszerelést és reintegrációt (DDR) és a biztonsági ágazat reformját (SSR) is.
- **Válságkezelési missziók és műveletek:** A tervezési folyamatokban, a dokumentumokban és a műveletek végrehajtásában biztosított lesz a gyermekek védelmének megfelelő figyelembevétele és általános érvényesítése, összhangban a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek védelmének a KBVP-missziókba és -műveletekbe való integrálására szolgáló aktualizált ellenőrzőlistával. A megbízatások és a műveleti tervek lehetőség szerint figyelembe fogják venni a gyermekek – különösen a lányok – sajátos szükségleteit és a gyermekvédelmi megfontolásokat, tekintettel az uniós missziók és műveletek megbízatásaira és képességeire. A KBVP-missziók és -műveletek keretében telepített katonai és polgári személyi állomány számára biztosítani kell a gyermekvédelmi képzést és tanácsadást is.

- **Együttműködés a partnerekkel:** Részvétel a helyi és regionális szintű, a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek baráti csoportokban és azokkal egyenértékű munkacsoportokban, valamint rendszeres, nyomon követéssel és jelentéstétellel kapcsolatos információcserék az ENSZ országspecifikus munkacsoportjaival, a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó különleges képviselő hivatalával, az UNICEF-fel, az ENSZ Békétámogató-művelti Főosztályával és az ENSZ Politikai és Békeépítési Ügyek Főosztályával.
- **Egyéb intézkedések:** Az EU fontolóra veheti a célzott intézkedések lehetőségét, beleértve adott esetben a korlátozó intézkedéseket is, vagy felülvizsgálhatja a harmadik országokkal kötött megállapodásokat a gyermekek jogaival kapcsolatos eredményeik alapján, különös tekintettel a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekekre.

A rendelkezésére álló különböző eszközök felhasználásával az EU törekedni fog annak biztosítására, hogy a gyermekek jogai és sajátos szükségletei figyelembe legyenek véve a korai előrejelzésre és megelőzésre épülő megközelítésekben csakúgy, mint a folyamatban lévő konfliktushelyzetekben, a békétárgyalások során, a békemegállapodásokban, a konfliktusokat követő újjáépítés, rehabilitáció, reintegráció és hosszú távú fejlesztés szakaszában, továbbá annak biztosítására is, hogy a gyermekek ellen elkövetett súlyos jogsértések minden esetben ki legyenek zárva a közkegyelmi határozatok hatálya alól. Az EU törekedni fog annak biztosítására, hogy a helyi közösség – és azon belül a gyermekek is – részt vegyen a békefolyamatban. Ezzel kapcsolatban az EU fel fogja használni az ENSZ rendszerében és a regionális szervezetekben szerzett tapasztalatokat, és építeni fog ezekre.

B) Végrehajtás:

Nyomon követés és jelentéstétel

- **Unió misszióvezetők, valamint KBVP-misszióvezetők és katonai parancsnokok a kiemelten kezelt országokban:** Rendszeresen készülő jelentéseikben elemzik a konfliktusok gyermekekre gyakorolt hatását, biztosítva a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek témájának az emberi jogok és a demokrácia területére vonatkozó helyi uniós országspecifikus stratégiákba való integrálását, és előmozdítják a rendszeres helyszíni koordinációt az uniós küldöttségekkel, az uniós tagállamok képviseléseivel, a KBVP-missziókkal és -műveletekkel, az ENSZ állandó koordinátoraival és azok országcsoportjaival, az ENSZ nyomon követéssel és jelentéstétellel foglalkozó országspecifikus munkacsoportjaival vagy azok megfelelőivel, az egyéb donorokkal, a nem kormányzati szervezetekkel és a magánszektorral.

- **A Bizottság:** Felhívja a Tanács és a tagállamok figyelmét a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekekkel kapcsolatos uniós finanszírozású projektekre vonatkozó releváns jelentésekre és információkra, valamint biztosítja, hogy a kiemelten kezelt országokban megfelelő pénzügyi forrásokat különítsenek el a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek védelmére, így többek között a helyszíni nyomkövetési és jelentéstételi mechanizmusok működésének támogatására, valamint hogy az uniós finanszírozású intézkedések összhangban legyenek az iránymutatással.
- **A tagállamok:** Tájékoztatásnyújtás útján hozzájárulnak a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekekkel kapcsolatos releváns kétoldalú projektekhez és diplomáciai tevékenységekhez, többek között a kiemelten kezelt országokban folytatott helyszíni koordináció keretében.

A Tanács: Végrehajtás és nyomon követés

- A PBB felügyeli az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó uniós intézkedések végrehajtását, és kidolgozza a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek szempontjának a kapcsolódó uniós szakpolitikákban és intézkedésekben való általános érvényesítésére vonatkozó szabályokat, együttműködve a többi uniós biztonsági és fejlesztési szervvel.
- A COHOM rendszeresen felülvizsgálja, aktualizálja és közzéteszi a kiemelten kezelt országok jegyzékét a megfelelő forrásokban – többek között az ENSZ főtitkárának jelentésében és tájékoztatóiban – rendelkezésre álló információk alapján, valamint biztosítja az érintett munkacsoportok közötti együttműködést.
- Az érintett földrajzi munkacsoportok ajánlásokat fogalmaznak meg a felelősségi körükbe tartozó, kiemelten kezelt országok helyzetének megfelelő intézkedésekre vonatkozóan.
- A COHOM az érintett szereplőkkel együttműködésben felülvizsgálja és értékeli ezen iránymutatás végrehajtását, valamint az érintett munkacsoportokkal, különleges képviselőkkel, misszióvezetőkkel, polgári missziók vezetőivel és az uniós katonai parancsnokokkal (a parancsnoki láncon keresztül) szoros együttműködésben azonosítja az esetleges hiányosságokat és szükségleteket.
- A COHOM megvizsgálja az ENSZ-szel, más nemzetközi szervezetekkel, nem kormányzati szervezetekkel és a magánszektoralal való további együttműködés lehetőségeit.

- Az EKSZ évente jelentést tesz a PBB-nek az ezen iránymutatásban foglalt célkitűzések megvalósítása terén – különösen a kiemelten kezelt országokban – elért eredményekről, és támogatást nyújt az ENSZ-főtitkár gyermekek és fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó különleges képviselője általi tájékoztatóknak a PBB számára való megtartásához.
- Az érintett tematikus és földrajzi munkacsoportok elnökei a megfelelő esetekben beépítik tanácskozásaikba a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek témáját is, többek között a munkacsoportok közötti közös megbeszélések szervezése, valamint az ENSZ-partnerek és a civil társadalmi szakértők által tartott külső beszámolókhöz való támogatásnyújtás révén.

További érdekképviselési és kapcsolattartási tevékenységek

- A főképvisező két évente az ENSZ-főtitkár gyermekek és fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó különleges képviselőjével közösen nyilatkozatot tesz közzé a gyermekkatona bevetése elleni nemzetközi napon (február 12-én).
- Az Uniónak fel kell hívnia a figyelmet a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekekkel kapcsolatos kérdésekre az oktatás támadástól való védelmének nemzetközi napja (szeptember 9.) és a nemzetközi gyermeknap (november 20.) alkalmából, és meg kell vizsgálnia, hogy milyen további lehetőségeket lehet még felhasználni az e kérdésekre való figyelemfelhívás céljára.
- Az EKSZ-nek a megbízatása kezdetekor minden új küldöttségvezetőt, KBVP-misszióvezetőt és katonai parancsnokot, missziós kapcsolattartó pontot és emberi jogi kapcsolattartó pontot el kell látnia egy tájékoztató csomaggal a konfliktuszónákban élő gyermekek jogairól.
- Az EKSZ-nek és a Bizottságnak az ENSZ-partnerekkel, valamint az érintett bizottsági szolgálatokkal és nem kormányzati szervezetekkel együttműködve rendszeres, célzott képzést kell szerveznie a gyermekvédelemről, valamint a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek témájáról, kitérve többek között a lefegyverzésben, leszerelésben és reintegrációban, vagy az ahhoz kapcsolódó folyamatokban érintett gyermekek kérdésére is.

6. KONKLÚZIÓ

A gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról szóló ezen aktualizált iránymutatás kiemeli az EU azon vállalását, hogy prioritásként kezelje a gyermekek jogait és jóllétét háború és instabilitás idején.

Ezen iránymutatás hatékonyságának a biztosítása érdekében az EU nyomon fogja követni az elért eredményeket, és azokról jelentéseket fog készíteni. A jelentéstétel rendszeres lesz, és többek között az lesz a célja, hogy feltárja, melyek a javításra és kiigazításra szoruló területek, ezáltal pedig biztosítsa, hogy az azon folyamatosan változó kihívásokra adott uniós válasz, amelyekkel a gyermekek a fegyveres konfliktusokban szembesülnek, mindenkor átfogó és hatásos legyen.

Az ENSZ-ügynökségekkel, a nemzeti kormányokkal, a helyi szervezetekkel és a civil társadalommal való, együttműködésen alapuló közös munka révén az EU képes lehet biztonságosabb és reménytelibb jövőt teremteni a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek számára.

Az aktualizált iránymutatás MELLÉKLETEI

1. MELLÉKLET – Azon nemzetközi normák, előírások és elvek nem kimerítő jegyzéke, amelyekre az Európai Unió a harmadik országokkal való kapcsolataiban a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek tekintetében hivatkozhat

I. AZ ENSZ EMBERI JOGI ESZKÖZEI

Szerződések és jegyzőkönyvek

- Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (1948)
- Egyezmény a gyermek jogairól (1989)
- A gyermekek fegyveres konfliktusba történő bevonásáról szóló, a gyermek jogairól szóló egyezményhez fűzött második fakultatív jegyzőkönyv (2002)
- A gyermekek eladásáról, a gyermekprostitúcióról és gyermekpornográfiáról szóló, a gyermek jogairól szóló egyezményhez fűzött első fakultatív jegyzőkönyv (2002)
- A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 182. sz. egyezménye a gyermekmunka legrosszabb formáinak betiltásáról és a felszámolására irányuló azonnali lépésekről (1999)
- A menekültek helyzetére vonatkozó egyezmény (1951)
- Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (1966)
- Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (1966)
- Egyezmény a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok ellen (1984)

A Biztonsági Tanács határozatai

- A gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról szóló határozatok: 1261 (1999), 1314 (2000), 1379 (2001), 1460 (2003), 1539 (2004), 1612 (2005), 1882 (2009), 1998 (2011), 2068 (2012), 2143 (2014), 2225 (2015), 2427 (2018), 2601 (2021)
- A nőkről, a békéről és a biztonságról szóló határozatok: 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009), 1960 (2010), 2106 (2013), 2242 (2015), 2331 (2016), 2467 (2019)
- Az ifjúságról, a békéről és a biztonságról szóló határozatok: 2250 (2015), 2419 (2018), 2535 (2020)

Az ENSZ-Közügyülésnek a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó határozatai

A gyermek jogairól szóló, az EU által a GRULAC-csoporttal (Latin-Amerikai és Karibi Országok Csoportja) közösen hozott félévenkénti határozatok az ENSZ Közgyűlésének Emberi Jogi Tanácsában és Harmadik Bizottságában. Ezek a határozatok tartalmazzák a gyermekek és fegyveres konfliktusok kapcsolatára vonatkozó bekezdéseket.

II. NEMZETKÖZI HUMANITÁRIUS JOG, MENEKÜLTEK ÉS BELSŐ MENEKÜLTEK

- A hadifoglyokkal való bánásmódról szóló genfi egyezmény (1949)
- A polgári lakosság háború idején való védelméről szóló genfi egyezmény (1949)
- Az 1949. augusztus 12-én kötött genfi egyezményeket kiegészítő és a nemzetközi fegyveres összeütközések áldozatainak védelméről szóló jegyzőkönyv (I. jegyzőkönyv) (1978)
- Az 1949. augusztus 12-én kötött genfi egyezményeket kiegészítő és a nem nemzetközi fegyveres összeütközések áldozatainak védelméről szóló jegyzőkönyv (II. jegyzőkönyv) (1977)
- A menekültek helyzetére vonatkozó egyezmény (1951)
- A menekültek helyzetére vonatkozó jegyzőkönyv (1967)
- A belső menekültekre vonatkozó irányelvek (1998)
- Nemzetközi humanitárius szokásjog

III. NEMZETKÖZI BÜNTETŐJOG

- A Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútuma (2002)

IV. EGYÉB RELEVÁNS NEMZETKÖZI KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSOK ÉS ESZKÖZÖK

- A fegyveres erők vagy fegyveres csoportok tevékenységében érintett gyermekekről szóló elvek és iránymutatások (párizsi alapelvek) (2007)
- Az iskolák és egyetemek fegyveres konfliktus során történő katonai célú felhasználása elleni védelemről szóló iránymutatások (2014)
- A biztonságos iskolákról szóló nyilatkozat (2015)
- Vancouveri alapelvek a békefenntartásról, valamint a gyermekkatonák toborzásának és bevetésének megelőzéséről (2017)
- Politikai nyilatkozat a polgári lakosságnak a robbanófegyverek lakott területeken való bevetéséből fakadó humanitárius következményekkel szembeni védelme megerősítéséről (2022)

2. melléklet – Uniós szakpolitikák és eszközök

KKBP- és válságkezelési eszközök

- Az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv (2020–2024)
- A biztonság és a védelem területére vonatkozó uniós stratégiai iránytű (2022)
- A polgári KBVP területére vonatkozó paktum (2023)

- Kellő gondosság az Unió részéről az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog területén a biztonsági ágazatban harmadik feleknek nyújtott támogatás kapcsán (2023)
- Közös közlemény: Uniós stratégiai megközelítés a korábbi harcosok lefegyverzésének, leszerelésének és reintegrációjának támogatására (2021)
- A békétámogató műveletekkel és a válságkezeléssel kapcsolatos ENSZ–EU stratégiai partnerség: prioritások (2022–2024)
- A fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek védelmének a KBVP-missziókba és -műveletekbe való integrálására szolgáló aktualizált ellenőrzőlista (2024)
- A humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzus (2008)
- EU–UNICEF gyermekjogi eszköztár: „A gyermekjogok integrálása a fejlesztési együttműködésbe” (2014)
- Bizottsági szolgálati munkadokumentum: Humanitárius védelem – a védelmi eredmények javítása az embereket humanitárius válságok során fenyegető kockázatok csökkentése érdekében (2016)
- Bizottsági szolgálati munkadokumentum az uniós finanszírozású humanitárius segítségnyújtási műveletek keretében, szükséghelyzetekben biztosított oktatásról (2019)
- A Bizottság közleménye a szükséghelyzetben és elhúzódó válságokban megvalósítandó oktatásról (2018)
- Bizottsági szolgálati munkadokumentum: „A nemek szerepe a humanitárius támogatásban: különféle igények, testreszabott segítségnyújtás” (2013)
- Az uniós békeközvetítés koncepciója (2020)
- Békeközvetítési iránymutatások, EKSZ (2020)
- Az EU stabilizációs koncepciója, WK 13776/2022 INIT (2022)

Közösségi szakpolitikák és eszközök

- Az EU gyermekjogi stratégiája (2021)
- Az EU külső tevékenységére vonatkozó ifjúsági cselekvési terv (2022–2027)
- A gyermekjogok előmozdítására és védelmére vonatkozó uniós iránymutatások (2017)
- A Bizottság ajánlása az integrált gyermekvédelmi rendszerekről (2024, megerősítendő)
- Közös közlemény: Uniós stratégiai megközelítés a korábbi harcosok lefegyverzésének, leszerelésének és reintegrációjának támogatására (2021)
- Közös közlemény: A biztonsági ágazat reformjának támogatását szolgáló uniós stratégiai keret elemei (2016)

3. melléklet – Az ENSZ releváns jelentései és iránymutatásokat tartalmazó dokumentumai

Az ENSZ főtitkárának jelentései

Egyesült Nemzetek Szervezete. Éves jelentések (2000-től napjainkig) és országspecifikus jelentések (2006-től napjainkig) a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról.

A különleges képviselő jelentései

Egyesült Nemzetek Szervezete. A különleges képviselő jelentései a Közgyűlésnek (1998-től napjainkig) és az Emberi Jogi Tanácsnak (1998-től napjainkig).

A Biztonsági Tanács, valamint a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó munkacsoport dokumentumai

- A munkacsoport következtetései a főtitkárnak a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról szóló országspecifikus jelentéseiről:
www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/sgreports.

- Határozatok és elnöki nyilatkozatok a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról: www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/resolutions.
- A Biztonsági Tanács elnöke által a főtítkárhoz címzett levelek a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról: www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/letters.
- A gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó munkacsoport feladatmeghatározása, valamint az „eszköztár”: www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/reference.

Az ENSZ-főtítkár gyermekek és fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó különleges képviselője hivatalának kiadványai és iránymutató feljegyzései

- „The Six Grave Violations against Children During Armed Conflict: the Legal Foundation” (A fegyveres konfliktusokban gyermekek ellen elkövetett hat súlyos jogsértés: jogi alapok). New York, 2009 (frissítve: 2013)
- „Children and Justice During and in the Aftermath of Armed Conflict” (A gyermekek és az igazságszolgáltatás a fegyveres konfliktusok idején és azokat követően) (2011)
- „Guidance Note on Security Council 1998” (Iránymutató feljegyzés a Biztonsági Tanács 1998. sz. határozatáról) (2014)
- Iránymutatások és kézikönyv – „Monitoring and Reporting Mechanism on Grave Violations against Children in Situations of Armed Conflict” (A fegyveres konfliktusokban gyermekek ellen elkövetett súlyos jogsértések nyomon követésére és bejelentésére szolgáló mechanizmus) (2014)
- „20 Years to Better Protect Children Affected by Conflict” (20 év a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek jobb védelmének szolgálatában) (2016)
- „Practical Guidance for Mediators to Protect Children in Situations of Armed Conflict” (Gyakorlati iránymutatás közvetítők számára a gyermekek fegyveres konfliktushelyzetekben való védelméhez) (2020)
- „Impact of the COVID-19 Pandemic on Violations against Children in Situations of Armed Conflict” (A Covid19-világjárvány hatása a gyermekek ellen fegyveres konfliktushelyzetekben elkövetett jogsértésekre) (2021)
- „Guidance Note on Abduction” (Iránymutató feljegyzés az emberrablásról) (2023)
- The Gender Dimensions of Grave Violations Against Children In Armed Conflict” (A fegyveres konfliktusokban a gyermekek ellen elkövetett súlyos jogsértések nemi dimenziói) (2022)
- „Towards Greater Inclusion: A Discussion Paper on the CAAC Mandate and Children with Disabilities in Armed Conflict” (A szélesebb körű befogadás felé: Vitaanyag a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatára vonatkozó megbízatásról, valamint a fegyveres konfliktusokban a fogyatékkal élő gyermekekről) (2023)